

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 26. května 2022 **odvolání státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové a obžalovaného** [REDAKCE], narozeného [REDAKCE] proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové z 12. 1. 2022, č. j. 9 T 6/2021-1121

a rozhodl takto:

Podle § 256 tr. ř. se všechna podaná odvolání **zamítají**.

Odůvodnění:

1. Obžalovaný [REDAKCE] byl citovaným rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové uznán vinným pod bodem 1) zločinem znásilnění podle § 185 odstavec 1, 2 písmeno a), b), odstavec 3 písmeno a) trestního zákoníku, dílem dokonaným a dílem ukončeným ve stadiu pokusu podle § 21 odstavec 1 trestního zákoníku, pod bodem 2) zločinem pohlavní zneužití podle § 187 odstavec 1, 2 trestního zákoníku, přečinem sexuálního nátlaku podle § 186 odstavec 2, 3 písmeno b) trestního zákoníku, přečinem ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odstavec 1 písmeno a), d), odstavec 3 písmeno b) trestního zákoníku, přečinem svádění k pohlavnímu styku podle § 202 odstavec 1, 2 písmeno a), c) trestního zákoníku, přečinem šíření pornografie podle § 191 odstavec 2 písmeno a) trestního zákoníku, pod bodem 3) zločinem vydírání podle § 175 odstavec 1, 2 písmeno e) trestního zákoníku účinného do 31. 12. 2021, pod bodem 4) zločinem pohlavního zneužití podle § 187 odstavec 1, 2, 3 trestního zákoníku, přečinem ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odstavec 1 písmeno a), d), odstavec 3 písmeno b), c) trestního zákoníku, pod bodem 5) zločinem týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odstavec 1, 2 písmeno d) trestního zákoníku a za tyto trestné činy byl odsouzen podle § 185 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání osmi roků. Podle § 56 odst. 3 tr. zákoníku byl pro výkon tohoto trestu zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byl obžalovaný uznán povinným zaplatit na náhradu nemajetkové újmy poškozené [REDAKCE], narozené [REDAKCE], bytem t. č. [REDAKCE] částku [REDAKCE] Kč, poškozené [REDAKCE], narozené [REDAKCE], bytem [REDAKCE] částku [REDAKCE] Kč, poškozené [REDAKCE], narozené [REDAKCE], bytem [REDAKCE] částku [REDAKCE] Kč, všechny zastoupené zmocněnkyní Mgr. Andreou Hradilovou, advokátkou se sídlem Nové Město nad Metují, Komenského 54. Podle § 229 odst. 2 tr. řádu byly poškozené [REDAKCE], narozená [REDAKCE], bytem t. č. [REDAKCE], [REDAKCE], narozená [REDAKCE], bytem [REDAKCE], [REDAKCE], narozená [REDAKCE], bytem [REDAKCE], všechny zastoupené zmocněnkyní Mgr. Andreou Hradilovou, advokátkou se sídlem Nové Město nad Metují, Komenského 54, odkázány se zbytkem svých nároků na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.
2. Proti tomuto rozsudku podali v zákonné lhůtě státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové a obžalovaný odvolání.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE]

3. Státní zástupce směřuje odvolání do výroku o trestu ve smyslu § 258 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku. Je toho názoru, že obžalovanému je s ohledem na charakter prokázané trestné činnosti, její rozsah, postoj obžalovaného k trestné činnosti, jeho motivaci a s ohledem na společenskou škodlivost jednání obžalovaného, třeba uložit přísnější trest, a to podle § 185 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku úhrnný trest odnětí svobody v trvání nejméně 9 - 10 let se zařazením pro výkon trestu do věznice se zvýšenou ostrahou podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku.
4. Obžalovaný směřuje své odvolání do všech výroků napadeného rozsudku, a to z důvodů uvedených v § 258 odst. 1, písm. a) - f) tr. řádu.
5. V odvolání mimo jiné uvedl, že považuje za významné, že datum spáchání skutků je významně časově vzdálen od data vynesení rozsudku, a to skoro sedm let, a to v souvislosti s otázkou, proč došlo k oznámení stran tří osob, tedy uvědomění si trestné činnosti obžalovaného, proč se trestná činnost byla oznámena najednou a další časové souvislosti. Zpochybňuje samotné spáchání trestných činů, jako možnou motivaci nabízí spor mezi ním a jeho družkou. Nesouhlasí s hodnocením provedených důkazů soudem I. stupně. Shledává v oznámení trestné činnosti obžalovaného akt msty, když nalézací soud nezkoumal, co bylo spouštěcím mechanismem trestního oznámení, přičemž se v odvolání podrobně okolnostmi kolem trestního oznámení zabývá. Dále zpochybňuje užití konkrétní právní kvalifikace jako trestného činu znásilnění v případě skutku 1), která je s ohledem na zjištěné okolnosti přísná a nesprávná. Totéž se týká i skutku 2), kde zpochybňuje užití všech tam uvedených trestných činů. V případě skutku 3) je toho názoru, že měl být skutkově spojen se skutky předchozími v jeden jediný skutek, některá jednání jsou pak trestána dvakrát. V případě skutku 4) není jasné, zda se užitá právní kvalifikace vztahuje na celé jednání popsaného ve skutku, či postupně na jeho jednotlivé části. V případě skutku 5) zpochybňuje, že poškozená s ohledem na svou životní zkušenost měla podlehnout jeho manipulaci. Uložený trest shledává nepřiměřeně přísným. Soud nevzal v úvahu dobu, která měla uplynout od páčání trestné činnosti, kdy obžalovaný žil řádně s tím, že mu nelze připočítat přitěžující okolnost podle písm. e) v případě vydírání dítěte. Ze všech uvedených důvodů nesouhlasí i s výrokem o náhradě škody. Proto navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil, a věc vrátil soudu I. stupně k řádnému prověření všech okolností trestního oznámení a komunikace mezi všemi třemi poškozenými.
6. Vrchní soud v Praze přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž byla podána odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad a shledal, že podaná odvolání nejsou důvodná.
7. Krajský soud v Hradci Králové ve smyslu § 2 odst. 5 tr. ř. zjistil skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí ve věci samé. Podle § 2 odst. 6 tr. ř. provedené důkazy hodnotil po pečlivém uvážení všech okolností případu jak jednotlivě, tak, což je třeba zvláště zdůraznit, i v jejich souhrnu. V odůvodnění napadeného rozsudku pak ve smyslu § 125 odst. 1 tr. ř. stručně vyložil, které skutečnosti vzal za prokázané, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, zejména

pokud si vzájemně odporovaly. Při odůvodnění uloženého trestu uvedl jakými úvahami byl veden při ukládání trestu, jak posoudil povahu a závažnost trestného činu z hlediska významu konkrétního chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobu provedení činu a jeho následků, okolností, za kterých byl čin spáchán, osoby pachatele, míry jeho zavinění a jeho pohnutky, záměru nebo cíle, jakož i polehčujících a přitěžujících okolností, doby, která uplynula od spáchání trestného činu, případné změny situace a délky trestního řízení, trvalo-li nepřiměřeně dlouhou dobu, při zvážení složitosti věci, postupu orgánů činných v trestním řízení, významu řízení pro pachatele a jeho chování, kterým přispěl k průtahům v řízení; uvedl též, jak přihlédl k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele, k jeho dosavadnímu způsobu života, k chování pachatele po činu, zejména k jeho případné snaze nahradit škodu či jiné škodlivé následky činu. V odůvodnění se rovněž dostatečně vypořádal s obhajobou, uvedl, proč nevyhověl návrhům na provedení dalších důkazů a jakými právními úvahami se řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny a trestu. Vrchní soud v Praze proto pro stručnost na pečlivé a logické odůvodnění napadeného rozsudku v plném rozsahu odkazuje.

8. Nalézací soud v odůvodnění napadeného rozsudku oprávněně vycházel při hodnocení provedených důkazů především z výpovědí poškozených ve spojení se závěry znaleckých posudků. Poškozené byly řádně slyšeny jak v přípravném řízení, tak i u hlavního líčení a nalézací soud měl možnost v souladu se zásadou ústnosti a bezprostřednosti vnímat, jak poškozené vypovídají, jaké jsou jejich reakce na pokládané otázky. Významné byly rovněž výpovědi svědkyně [REDAKCE] (č. l. 49) k tomu, s čím se jí svěřila poškozená [REDAKCE] a událostem bezprostředně následujícím, [REDAKCE] k tomu, s čím se jí svěřila poškozená [REDAKCE], nebo také [REDAKCE] bývalé přítelkyně obžalovaného; rovněž také nahrávka s přepisem (č. l. 506) ohledně chování obžalovaného k [REDAKCE] spolu se zprávou [REDAKCE] adresované poškozené [REDAKCE] (č. l. 508). Nalézací soud přesvědčivě a logicky vysvětlil, proč uvěřil poškozeným v jejich líčení skutkového děje, přičemž se usvědčujícími částmi jejich výpovědí podrobně zabýval v hodnotící části od čl. 77. odůvodnění rozsudku. Rovněž odvolací soud se seznámil se zvukovou nahrávkou, ze které jasně vyplývá, že obžalovaný prosil poškozenou, aby jej neudala. Zcela dostačující je i vypořádání se s námitkami obžalovaného (čl. 88.) stran časového umístění a okolností podaného trestního oznámení. S tímto odůvodněním se odvolací soud bez výhrad ztotožňuje. Odvolací soud se ztotožňuje i s užitou právní kvalifikací u všech pěti skutků. U tohoto druhu trestné činnosti je jistě nesnadné kvalifikačně detailně vystihnout celou dobu páchání trestné činnosti, obzvlášť když byla páchána před dlouhou dobou, jednání pachatele je v rovině trestné právní velmi rozmanité, a o trestné činnosti svědčí poškozené, které byly v době jejího spáchání nezletilé. Kvalifikačně je třeba však vystihnout to podstatné v jednání obžalovaného. To je ale podle názoru odvolacího soudu případně vystiženo v užití právní kvalifikaci. Jednání pod bodem 1) bylo charakteristické zneužitím bezbrannosti v různém vývojovém stádiu. V případě jednání pod bodem 2) obžalovaný zneužil svého postavení a z něho vyplývajícího vlivu, když poškozená byla pod jeho dozorem s tím, že souběh ve výroku rozsudku užitých trestných činů není vyloučen, a jasně vystihuje podstatu a rozmanitost sexuální explicitního chování obžalovaného vůči poškozené. Jednání pod

bodem 3) je svou podstatou zcela odlišné od předchozích skutků. Pregnantně je zmíněné ostatně vyjádřeno rovněž v reakci státní zástupkyně na podané odvolání u veřejného zasedání.

9. Vrchní soud se zcela ztotožnil rovněž s výrokem o uplatněných nárocích poškozených, a to co do důvodu i co do jejich výše tak, jak o nich nalézací soud rozhodl, tedy, že požadované částky náhrady nemajetkové újmy jednotlivě snížil a tento svůj postup dostatečně odůvodnil. Podle § 43 odst. 3 tr. ř. poškozený oprávněn navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit v penězích škodu nebo nemajetkovou újmu, jež byla poškozenému trestným činem způsobena. S odkazem na závěry Nejvyššího soudu ze dne 19. 6. 2013, sp. zn. 8 Tdo 46/2013, uveřejněného pod č. 14/2014 Sb. rozh. tr., za nemajetkovou újmu se v ustálené soudní praxi považuje příkoří, které se projevuje jinde než na majetku (např. v osobní sféře). Nepřímo však může mít i majetkové důsledky. Podle druhu práv, do nichž bylo zasaženo, může obecně jít o nemajetkovou újmu všeobecně osobnostní, spotřebitelskou, soutěžní, uměleckou, vědeckou atd., přičemž není ani vyloučen souběh více druhů nemajetkové újmy v různých sférách a právních vztazích. Za způsobenou nemajetkovou újmu vzniká soukromoprávní odpovědnost, v rámci níž ten, kdo ji způsobil, za ni odpovídá, přičemž existence zavinění a jeho formy může mít podle okolností vliv na formu i míru zadostiučinění (satisfakce), které může mít v závislosti na povaze porušeného práva podobu reparace (náhrady) peněžité i nepeněžité. Vychází se zde z občanskoprávní úpravy v § 2894 odst. 2, § 2951 odst. 2 aj. Občanského zákoníku. Finanční zadostiučinění za nemajetkovou újmu lze poškozenému přiznat, pokud není postačující morální zadostiučinění a neoprávněným zásahem došlo ke snížení důstojnosti fyzické osoby či její vážnosti ve společnosti ve značné míře. Za takovou značnou míru zásahu do důstojnosti a vážnosti fyzické osoby se považuje zejména újma, kterou tato fyzická osoba vzhledem k povaze, intenzitě, opakování, trvání a šíři okruhu působení nepříznivého následku spočívajícího ve snížení její důstojnosti či vážnosti ve společnosti pocítuje a prožívá jako závažnou. Tak tomu bylo u všech tří poškozených, a proto jim byla náhrada nemajetkové újmy po právu přiznána. Poškozené [REDAKCE] byla oprávněně přiznána nejvyšší částka s ohledem na to, že se jí týkají tři z pěti projednávaných skutků. Poškozená [REDAKCE] byla v důsledku jednání obžalovaného stížena posttraumatickou stresovou poruchou pod dobu výrazně převyšující judikovaných šesti týdnů. Oběma bylo tedy po právu přiznáno odškodnění za vznik nemajetkové újmy ve smyslu § 2958 Občanského zákoníku, neboť oběma bylo ublíženo na zdraví, což jednoznačně prokázaly znalecké posudky z oboru zdravotnictví (blíže čl. 60. a násl. odůvodnění). V případě poškozené [REDAKCE] se jedná o náhradu nemajetkové újmy v důsledku vzniklých duševních útrap podle § 2956 Občanského zákoníku. Pokud nalézací soud neakceptoval navrhané výše náhrady nemajetkové újmy a podle svého uvážení je snížil, lze tento postup akceptovat, přiznané částky jsou přiměřené jak postižení poškozených, tak i majetkovým a výdělkovým poměrům obžalovaného, nejsou pro něj jistě likvidační.
10. Vrchní soud v Praze se ztotožnil rovněž s druhem a výší uloženého trestu odnětí svobody. Trest odnětí svobody byl ukládán jako úhrnný za více závažných trestných činů k polovině zákonné trestní sazby v trvání osmi roků. Jedná se o trest zcela přiměřený, vystihující společenskou škodlivost jednání obžalovaného, délku trvání trestné činnosti, skutečnost, že bylo postiženo více poškozených a míru jejich postižení. Přísnější trest ve výši, kterou navrhoval odvolatel – státní zástupce, se jeví odvolacímu soudu s ohledem na dosavadní bezúhonnost obžalovaného a

rozhodovací praxi v rámci této či obdobné trestné činnosti jako nepřiměřeně přísný. Právě s ohledem na dosavadní bezúhonnost obžalovaného lze akceptovat rovněž i zařazení obžalovaného do mírnějšího typu věznice podle § 56 odst. 3 tr. zákoníku. Argumentace státního zástupce u veřejného zasedání, která by měla podpořit zařazení obžalovaného do věznice se zvýšenou ostrahou, se nejví odvolacímu soudu jako případná, státním zástupcem zdůrazněná potřeba omezit obžalovaného ve volném pohybu a zvýšený dozor (s odkazem na vyhl. č. 345/1999 Sb.) se jeví vhodnější pro jiný typ trestné činnosti a pro recidivující pachatele.

11. Ze všech uvedených důvodů tak byla obě podaná odvolání jako nedůvodná podle § 256 tr. ř. zamítnuta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Za splnění podmínek § 265a a § 265b trestního řádu však může proti němu obžalovaný podat dovolání, a to ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud České republiky. Právo podat dovolání přísluší nejvyššímu státnímu zástupci pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného, a dále obviněnému pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný tak může učinit pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 trestního řádu) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů dovolatel napadá a čeho se domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) – l) trestního řádu nebo § 265b odst. 2 trestního řádu, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Praha 26. května 2022

Mgr. Bc. Viktor Mach v. r.
předseda senátu

